

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos finansų
ministro 2020 m. gruodžio 11 d.
įsakymu Nr. 1K-435

VALSTYBĖS ĮMONĖS „LIETUVOS PRABAVIMO RŪMAI“ 2020–2023 METŲ VEIKLOS STRATEGIJA

I SKYRIUS VEIKLOS APRAŠYMAS

1. Paskelbus Lietuvos Respublikos nepriklausomybę (1918 m.), tuo metu Respublikos Prezidento pareigas ėjęs Aleksandras Stulginskis 1922 m. kovo 31 d. pasirašė Prabavimo rūmų įstatymą, taip prie Finansų, prekybos ir pramonės ministerijos Kaune įsteigdamas Prabavimo rūmus. 1922 m. gegužės 29 d. buvo priimtas pirmasis nepriklausomoje Lietuvoje Auksinių ir sidabrinųjų dirbinių žymėjimo įstatymas. Tauriųjų metalų gaminių prekyba ir gamyba Lietuvos Respublikoje, kaip ir kitose Europos valstybėse, buvo vykdoma pagal privalomą prevencinę tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros sistemą. Neturėdama šios srities specialistų ir patirties, Lietuva tauriųjų metalų priežiūros sistemą kūrė, atsižvelgdama į Prancūzijoje prie Finansų ministerijos veikusios institucijos modelį, padedama šios valstybės specialistų. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, Prabavimo rūmai buvo uždaryti, o Lietuvoje pagaminti tauriųjų metalų gaminiai buvo prabuojami ir išspauduojami Rygoje. Tik 1989 metais Druskininkuose juvelyrinių gaminių gamyklos „Ūla“ patalpose buvo įkurtas Rygos prabavimo inspekcijos filialas. Netrukus po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1991 metais buvo įsteigta valstybės įmonė „Lietpraba“. 1995 metais atkurta tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros sistema, valstybės įmonės „Lietpraba“ pavadinimas buvo pakeistas į nepriklausomoje Lietuvoje turėtą pavadinimą „Lietuvos prabavimo rūmai“ (toliau – Įmonė). Įkurti Įmonės teritoriniai padaliniai Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

2. Valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ įstatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-421 „Dėl Valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ įstatų patvirtinimo“ (toliau – Įstatai), 9 punkte nurodyti Įmonės organai yra:

2.1. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Lietuvos Respublikos finansų ministerija;

2.2. vienasmenis Įmonės valdymo organas – įmonės vadovas. Laikiniai nesant įmonės vadovo, jį pavaduoja jo pavaduotojas Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovo sprendimu.

2.3. už Įmonės veiklos strategijos įgyvendinimą atsakingi šie asmenys: Įmonės direktoriaus pavaduotojas, Prabavimo ir išspaudavimo laboratorijos vedėjas, Brangakmenių tyrimo laboratorijos vedėjas, Teisės ir revizijų skyriaus viršininkas ir Finansų ir apskaitos skyriaus viršininkas (vyriausiasis buhalteris).

3. Įmonė atlieka Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinę priežiūrą.

4. Pastarųjų metų Įmonės pajamos iš komercinių paslaugų nesiekė 7 procentų, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2017 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. 1K-230 „Dėl valstybės lūkesčių, susijusių su valstybės įmone „Lietuvos prabavimo rūmai“ patvirtintame rašte (toliau – Lūkesčių raštas).

5. Įmonė, siekdama Įstatuose jai nustatytų tikslų, atlieka Įstatymo 16 straipsnyje nustatytas funkcijas.

6. Įgyvendindama tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinę priežiūrą, valstybės turtą Įmonė valdo patikėjimo teise. Šio turto balansinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. – 2 mln. eurų.

7. Dėl taikomos palankesnės paslaugų kainodaros kaimyninėse šalyse (ypač Lenkijoje) Įmonei sudaroma nemaža konkurencija. Dalis tauriųjų metalų gaminių prabuoti išvežama į Lenkiją ir kitas Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) valstybes. Ūkio subjektų statistinių ataskaitų ir 2019 metų rinkos analizės duomenimis, iš rinkoje patikrintų 230 tūkst. tauriųjų metalų gaminių 36 procentai įspauduoti kitų EEE valstybių kontroliniais prabavimo ženklais.

8. Tauriųjų metalų ir jų gaminių prabavimas ir įspaudavimas Lietuvos Respublikos valstybiniu kontroliniu prabavimo ženklu – viena iš svarbiausių pajamas generuojančių Įmonės prioritetinių veiklos sričių. Pažymėtina, kad įgyvendinant Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos – Finansų ministerijos – Lūkesčių rašto nuostatas, Įmonės finansinių rodiklių reikšmės nuosekliai augo.

9. Nepaisant to, kad per pastaruosius trejus metus Įmonės prabuotų tauriųjų metalų ir brangakmenių skaičius išaugo net 17 procentų, vertinant pasaulio ir šalies ekonomikos augimo vidutiniu laikotarpiu lėtėjimą, taip pat numatomą Įmonės pertvarką į viešąją įstaigą ir dėl to galimą Įmonės paslaugų tarifų kainodaros peržiūrą, prognozuojamos mažesnės, palyginti su 2019 metais, tauriųjų metalų bei brangakmenių ir gaminių su brangakmeniais prabavimo apimtys.

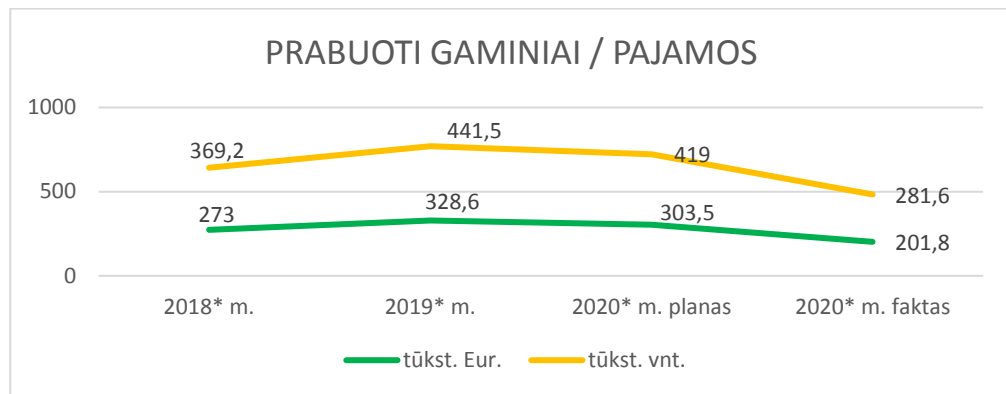
10. Lietuvos Respublikoje nuo 2020 m. kovo 16 d. dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės paskelbtas karantinas reikšmingai paveikė juvelyrikos verslą (uždrausta bet kokia prekyba, įskaitant prekybą tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jų gaminiams, uždraustas paslaugų teikimas, įskaitant juvelyrų teiktas tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių gamybos ir taisymo paslaugas), kas tiesiogiai turėjo neigiamą įtaką Įmonės veiklos ir finansiniams rezultatams – prabuoti pateiktų gaminių apimtys ir pajamos už suteiktas paslaugas per 2020 metų pirmus šešis mėnesius, palyginti su planuotomis apimtimis ir pajamomis, sumažėjo 33 procentais ir šių rodiklių reikšmės buvo atitinkamai net 36 ir 38 procentais mažesnės, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu (1 lentelė).

11. Atsižvelgiant į karantino poveikį, keitėsi Įmonės darbo organizavimas – dėl sumažėjusios Įmonės paslaugų paklausos didelei daliai darbuotojų buvo skelbiama prastova, dalis darbuotojų dirbo nuotoliniu būdu.

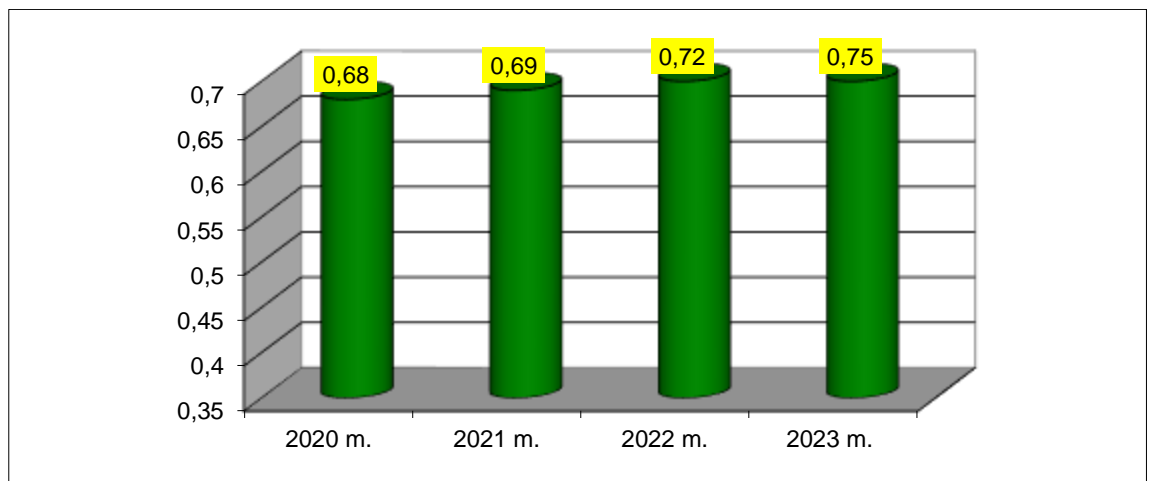
1 lentelė. Prabautų gaminių skaičius ir Įmonės pajamos per 2018–2020 metų pirmuosius pusmečius

	2018 m. I pusmetis	2019 m. I pusmetis	2020 m. I pusmečio pirminis planas	2020 m. I pusmečio faktiniai duomenys	2020 m. I pusmetis palyginti su 2019 m. I pusmečiu, tūkst. vnt. / proc.	2020 m. I pusmečio pirminio plano vykdymas, tūkst. vnt. / proc.
Prabuoti gaminiai, tūkst. vnt.	369,2	441,5	419	281,6	-159,9 / -36,2	-137,7 / -32,7
Pajamos, tūkst. eurų	273,0	328,6	303,5	201,8	-126,8 / -38,6	-101,7 / -33,5

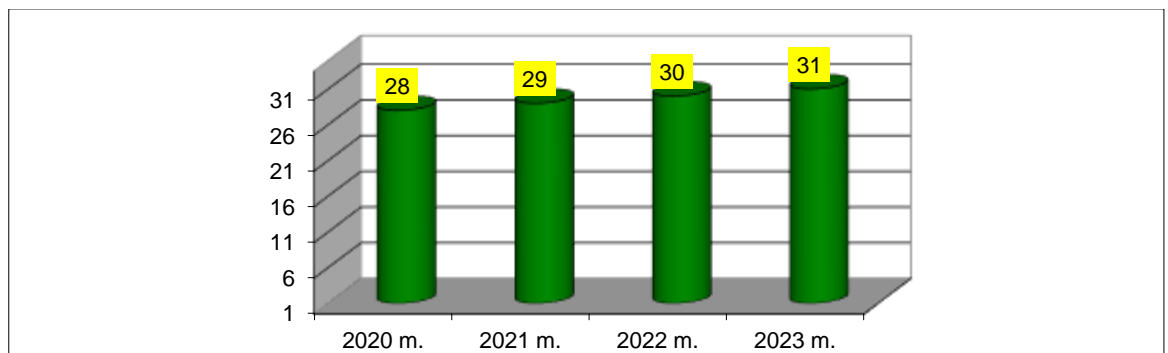
1 grafikas. Prabautų gaminių ir Įmonės pajamų dinamika per 2018–2020 m. pirmuosius pusmečius



12. Įvertinus dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės paskelbto karantino sąlygomis susiklosčiusią situaciją šalyje bei prognozuojamą pasaulinę ekonominę krizę vidutiniu laikotarpiu, prognozuojamas nuosaikesnis Įmonės paslaugų paklausos ir pajamų atsigavimas (1 ir 2 pav., 2 lentelė).



1 pav. Prabautų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių skaičiaus 2020–2023 metais, mln. vnt., prognozė



2 pav. Prognozuojamas prabautų brangakmenių ir jų gaminių skaičius 2020–2023 metais, tūkst. vnt.

2 lentelė. Prognozuojamos rodiklių reikšmės 2020–2023 metams

			Prognozuojamos rodiklių reikšmės (pirminė prognozė)	Prognozuojamos rodiklių reikšmės, įvertinus naujojo koronaviruso (COVID-19) įtaką (patikslinta prognozė)	Prognozuojamų rodiklių palyginimas su pirminiais planuotais rodikliais (vnt. / proc.)
Prabuotų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių skaičius (mln. vnt.)	2020 m.		0,84	0,68	-0,16 / -19
	2021 m.		0,85	0,69	-0,16 / -19
	2022 m.		0,86	0,72	-0,14 / -16,3
	2023 m.		0,87	0,75	-0,12 / -13,8
Rinkoje patikrintų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių skaičius (mln. vnt.)	2020 m.		0,23	0,16	-0,07 / -30 proc.
	2021 m.		0,23	0,23	-
	2022 m.		0,23	0,23	-
	2023 m.		0,23	0,23	-
Veiklos pelningumas (EBIDTA) (mln. eurų)	2020 m.		0,03	0,01	-0,02 / -33 proc.
	2021 m.		0,03	0,03	-
	2022 m.		0,03	0,03	-
	2023 m.		0,03	0,03	-

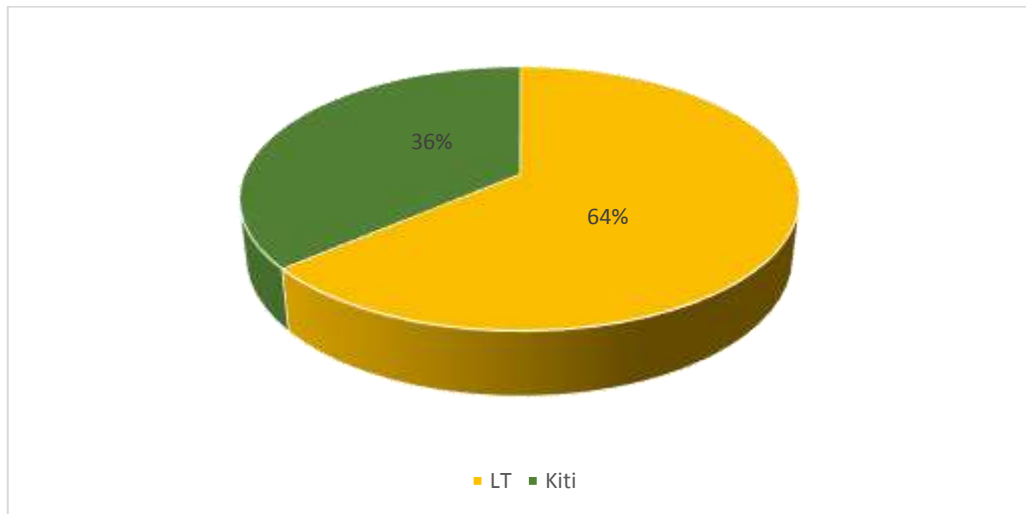
13. Viena iš perspektyviausių ir sparčiausiai kylančių Įmonės veiklos kryptių išlieka brangakmenių ir jų gaminių prabavimas. Įmonės brangakmenių tyrimo laboratorija Baltijos šalių regione turi konkurencinį pranašumą palyginti su kaimyninėmis valstybėmis. Latvijoje brangakmenių prabavimo paslaugos išvystytos menkiausiai, o Lenkija tokios laboratorijos neturi. Kvalifikuoti brangakmenių tyrimo laboratorijos specialistai, naudodami šiuolaikinę analitinę įrangą, atlieka brangiausių akmenų – deimantų, safyrų, smaragdų, rubinų – ekspertizę. Jos veikla aukštai vertinama tarptautiniu lygiu, o nuosekli teikiamų paslaugų plėtra numatoma visą šioje strategijoje planuojamą laikotarpį.

14. Siekiant užtikrinti efektyvų su Įmonės veiklos tikslais susietą Įmonės išteklių valdymą, naudojimą ir disponavimą jais, Įmonėje pradėtas vertinti pajamų dalies, tenkančios vienam darbuotojui, kurio veikla susijusi su pajamų gavimu (prabavimo ar brangakmenių specialistai), rodiklis. Prognozuojami šio rodiklio dydžiai pateikiami 2 priede.

15. Iš kitų EEE valstybių (daugiausia – Lenkijos) įvežamų tauriųjų metalų gaminių, paženklintų tų valstybių valstybiniais kontroliniais prabavimo ženklais, dalis kasmet mažėja – šiuo metu sudaro 36 procentus visų rinkoje patikrintų tauriųjų metalų gaminių. Iš rinkoje patikrintų tauriųjų metalų gaminių beveik 2/3 jų įspauduoti Lietuvos Respublikos valstybinio kontrolinio prabavimo ženklu (3 pav.), nors dar 2018 metais Lietuvoje buvo įspauduota vos 52 procentai tokių gaminių.

Skirtinga rinkoje realizuojamų prabuotų tauriųjų metalų gaminių struktūra pagal prabavimo valstybę: Lietuvos Respublikos valstybinio kontrolinio prabavimo ženklu įspauduota net 95 procentai aukso gaminių ir 48 procentai sidabro gaminių. Ūkio subjektų 2016–2018 metų statistinių ataskaitų duomenimis, Lietuvoje prabuotų tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių skaičiaus santykinė dalis padidėjo nuo 50 procentų iki 64 procentų. Svarbiausiais to veiksnys – teikiamų paslaugų kokybė ir racionalus Įmonės padalinių išsidėstymas šalies teritorijoje (Druskininkai, Kaunas, Klaipėda, Vilnius).

3 paveiksle pateikiama informacija apie 2019 metais rinkoje patikrintų tauriųjų metalų gaminių struktūrą pagal išpaudus.



3 pav. 2019 m. rinkoje patikrintų tauriųjų metalų gaminių struktūra pagal išpaudus.

16. Tauriųjų metalų prabos ir brangakmenių charakteristikos, nuo kurių priklauso jų vertė ir kaina, vis dar išlieka svarbiausiu ūkio subjektų veiklos rizikos objektu. 2019 metais atlikta 2040 iš rinkos paimtų tauriųjų metalų gaminių prabos ekspertizė patvirtino, kad visi jie neatitiko Įstatyme ir kituose galiojančiuose teisės aktuose nustatytų ženklinimo reikalavimų, t. y. rinkoje rasti skirti realizuoti tauriųjų metalų ir (ar) brangakmenių gaminiai nebuvo išpauduoti privalomais valstybinio kontrolinio prabavimo ir (ar) atsakomybės ženklais arba neturėjo privalomo deimantų, safyrų, smaragdų rubinų ir gaminių su šiais brangakmeniais sertifikato, o kas vienuoliktas iš rinkos paimtas gaminyje neatitiko ir deklaruojamos prabos (tauriojo metalo kiekis, palyginti su deklaruojamu kiekiu, buvo mažesnis).

II SKYRIUS ĮMONĖS IŠORINĖS APLINKOS ANALIZĖ

Politiniai veiksniai

Įmonės veiklai itin reikšmingi politiniai veiksniai – jie turi labai didelį poveikį:

- Laisvas prekių ir paslaugų judėjimas tarp Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių narių įpareigoja Įmonę veikti konkurencinės aplinkos sąlygomis. Visos Įmonės atliekamos funkcijos priskirtos Lietuvos Respublikos įstatymais ir Vyriausybės nutarimais, kuriuose apibrėžtos Įmonės teisės ir pareigos bei veiklos apribojimai, atliekant tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros funkcijas.
- Valstybės politikos formavimas tauriųjų metalų, brangakmenių ir jų gaminių valstybinės priežiūros srityje nuo Įmonės įsteigimo pavestas Finansų ministerijai, Įmonės savininkės – valstybės – teisės ir pareigas įgyvendinančiai institucijai. Įmonės uždaviniai ir funkcijos nustatyti Įmonės įstatuose.
- Įmonės veiklos sąnaudomis pagrįsta Įmonės paslaugų tarifų kainodara nėra pakankama prielaida Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose įtvirtintai nuostatai siekti pelningos Įmonės veiklos.
- Tęsimi Įmonės statuso ir struktūriniai pertvarkos procesai daro

reikšmingą poveikį tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros sistemos tvarumui, teikiamų paslaugų stabilumui ir nuosekliai plėtrai, išlieka Įmonės veiklos neapibrėžtumo rizika. Atsižvelgiant į tai, prognozuojamos rodiklių reikšmės šioje strategijoje planuojamu laikotarpiu neišlaiko praėjusių laikotarpių nuoseklaus augimo tempo. Dėl to teikiama Įmonės rodiklių prognozė yra atsargi – nefinansinių rodiklių reikšmės mažesnės nei anksčiau. 2019 metais, vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. protokolinių sprendimą konsoliduoti Įmonę kartu su Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VDTAT), prijungiant prie Lietuvos metrologijos inspekcijos (toliau – LMI), Įmonės atstovų, įtrauktų į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos sudarytą darbo grupę dėl VDTAT, Lietuvos prabavimo rūmų ir LMI konsolidavimo, teiktų argumentų dėl tokio konsolidavimo nepagrįstumo pakako įrodyti, kad vienas iš esminių priežiūros institucijų konsolidavimo tikslų – mažinti priežiūros našta ūkio subjektams, didinant priežiūros kokybę ir pritaikant priežiūros institucijų veiklą pagalbai verslui teikti, konsoliduojant institucijas, nebūtų pasiektas, o daug metų kurta ir, svarbiausia, ūkio subjektus tenkinanti veikianti tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros ir prabavimo priežiūros sistema būtų sugriauta. 2019 m. liepos 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė protokoliniu sprendimu atsisakė Įmonės konsolidavimo su VDTAT ir LMI.

- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2019 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. 1K-336 „Dėl valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ pertvarkymo į viešąją įstaigą“ patvirtintas Įmonės pertvarkymo į viešąją įstaigą priemonių planas.
- Įstatyme įtvirtintas EEE valstybių nacionalinių prabavimo ženklų pripažinimo principas ir veiklos su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais licencijų išdavimo ūkio subjektams modelis, atitinkantis Licencijavimo pagrindų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“, nustatytą licencijų išdavimo modelį „D“. Veiklai su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais pradėti pakanka pateikti veiklos deklaraciją.
- Tokia nuostata ne visiškai atitinka už Europos Tarybos pinigų plovimo ir teroristų finansavimą atsakingos institucijos MONEYVAL rekomendacijas, siekiant deramai apsaugoti skaidrų ūkio subjektų dalyvavimą su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusioje veikloje ir sumažinti rizikas.
- Įmonė Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymu paskirta viena iš pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevenciją vykdančių atsakingų institucijų.

Ekonominiai veiksniai

Ekonominiai veiksniai itin reikšmingi Įmonės veiklai:

- Pasaulinės naujojo koronaviruso (COVID-19) pandemijos laikotarpiu Įmonės paslaugos teikiamos ribotai. Dėl komercinės veiklos, įskaitant su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jų gaminiiais susijusią prekybą, gamybą, gaminių taisymą, draudimo ir ribojimo Įmonės paslaugų paklausa ir pajamos žymiai sumažėjo.

Neigiama pandemijos įtaka Įmonės veiklai ir finansiniams rezultatams akivaizdi ir bus juntama visą šioje strategijoje planuojamą laikotarpį.

- Įmonės veikla tiesiogiai priklauso nuo šalies ekonominės situacijos ir pasaulio rinkos, vertinant tai, kad taurieji metalai ir brangakmeniai yra *prabangos prekės*, Įmonės teikiamų paslaugų paklausa padidėtų, tik tuo atveju, jei ekonomikos augimo tempas būtų spartus (pavyzdžiui, bendrasis vidaus produktas per metus išaugtų 4–5 procentais). Prognozuojamas pasaulio ir šalies ekonomikos vystymosi lėtėjimas neigiamai paveiktų Įmonės veiklą, jos finansinius rezultatus.
- Nuolatinė aukšto technologinio lygio užtikrinimo būtinybė bei Įmonės poreikis investuoti į naujus, modernius įrenginius ir prietaisus lemia jų nusidėvėjimo sąnaudų nuolatinį didėjimą, kuris daro tiesioginę įtaką Įmonės finansiniams rodikliams.
- Nors kitose EEE valstybėse (daugiausia Lenkijoje) prabuotų gaminių laipsniškai mažėja, jų kiekis sudaro vis dar reikšmingą dalį Lietuvos rinkoje patikrintų realizuojamų gaminių.
- Dėl palankesnių mokesčių smulkiąjam verslui stebima nuosaikaus ūkio subjektų veiklos vietų „smulkėjimo“ tendencija: nuo 4,7 (2017 m.) iki 2,6 (2019 m.). Iš dalies dėl to veiklą pradėjusių ūkio subjektų skaičius (133) yra didesnis nei nutraukusių (103), tačiau tai didins rinkos (paslaugų ir gaminių) augimą.
- Fiksuotas verslo liudijimo „Juvelyrinių papuošalų gamyba ir taisymas“, kuriuo suteikiama teisė prekiauti savo pagamintais gaminiiais be papildomo prekybos verslo liudijimo, mokestis sudaro išskirtines sąlygas smulkiąjam verslui mažesnėmis sąnaudomis uždirbti daugiau pajamų, sumokant mažiau mokesčių.
- Smulkusis verslas gyvenamosiose patalpose, taip pat išnešiojamoji, išvežiojamoji prekyba apsunkina Įmonės vykdomos kontrolės funkcijų atlikimą.
- Kai kurie individualiai dirbantys verslo subjektai neregistruoti Valstybinėje mokesčių inspekcijos duomenų bazėje kaip mokesčių mokėtojai, nors faktiškai vykdo deklaruotą veiklą, susijusią su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais.
- Investicinį auksą įsigydami lengvatiniu (0 procentų) pridėtinės vertės mokesčio tarifu ir naudodami kaip pigesnę gamybos žaliavą, kai kurie ūkio subjektai nepagrįstai įgyja konkurencinį pranašumą rinkoje ir nesumoka mokesčių valstybei.
- Dėl išvardytų priežasčių tokių ūkio subjektų veiklos kontrolė tampa sudėtingesnė, o jų veiklos rizikos vertinimas reikalauja individualaus vertinimo.
- Emigracija, nedarbas, gyventojų skaičiaus mažėjimas, nepakankamai tvari gyventojų perkamoji galia daro neigiamą įtaką tauriųjų metalų gaminių ir Įmonės teikiamų paslaugų paklausai.
- Ūkio subjektų teisė šalyje prekiauti tauriųjų metalų gaminiiais su kitų EEE valstybių valstybiniais kontroliniais prabavimo ženklais neretai didina rizikas, kad Lietuvoje gali būti realizuojami per valstybes, kuriose tauriųjų metalų ir brangakmenių kontrolės sistema nėra adekvati lietuviškajai arba yra kitokia (pavyzdžiui, netikrinamas tauriųjų metalų, brangakmenių ar jų gaminių įsigijimo teisėtumas, dalinė brangakmenių rinkos priežiūra), nelegaliai įsigyti (kontrabandiniai) gaminiai.

- Laisvas kapitalo judėjimas sudaro sąlygas į Lietuvą patekti tauriųjų metalų gaminiams iš įvairių lydinių, taip pat su Lietuvos vartotojams nežinomais EEE valstybių valstybiniais kontroliniais prabavimo ženklais, kas neabejotinai didina klastočių ir nelegalios prekybos riziką.

Socialiniai veiksniai

Didelę įtaką Įmonės veiklai (paslaugų poreikiui) turi socialiniai veiksniai:

- Dėl tauriųjų metalų ir brangakmenių specifiškumo (mažas kiekis, didelė vertė, individualūs užsakymai) išlieka šešėlinės ekonomikos, mokesčių slėpimo, kontrabandos ir pinigų plovimo bei teroristų finansavimo rizika.
- Pragyvenimo lygio, socialinės apsaugos, visuomenės užimtumo gerėjimo ir sąmoningumo augimo tendencijos vis dar nėra pakankamos, siekiant pagerinti visuomenės ir verslo atstovų polinkį paisyti teisės aktuose įteisintų šios specifinės komercinės ūkinės veiklos reikalavimų.

Technologiniai veiksniai

- Šios specifinės veiklos svarbiausios prielaidos – tauriųjų metalų ir brangakmenių aukšto technologinio lygio kontrolės priemonių palaikymas ir nuolatinės pažangiausios įrangos atnaujinimo proceso užtikrinimas.

- Technologinis progresas lemia iš kelių skirtingų metalų pagamintų gaminių, taip pat gaminių iš metalų ir nemetalų, tauriųjų metalų ir netauriųjų metalų substancijų atsiradimą. Įmonėje įdiegti technologiniai sprendimai leidžia užtikrinti kokybišką tokių lydinių patikrą.

- Lietuvos rinkoje daugėjant gaminių su EEE valstybių valstybiniais kontroliniais prabavimo, Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos (toliau – Vienos konvencija) ženklais, didėtų rizika, kad gali būti klastojami ir šie ženklai, kurių klastotes aptikti ypač sudėtinga.

- Dėl nuolat kintančių gamybos technologijų (pavyzdžiui, 3D, vakuumo technologijos, kai gaunami nehomogeniški lydiniai ir kt.) daugėja gaminių, kuriuos sudėtinga tinkamai išpauduoti įprastiniu mechaniniu būdu (pavyzdžiui, tuščiaviduriai, smulkūs gaminiai ir gaminiai su brangakmeniais). Tam naudojama itin brangi lazerinio išpaudavimo įranga.

- Ypač sparčiai besivystantis technologinis progresas brangakmenių srityje, kai pagrindinės jų charakteristikos (deimantų spalva, spektras) pakeičiamos naudojant įvairius fizikinius, cheminius apdorojimo metodus (veikiant radiacija, kaitinant, chemiškai apdorojant, įvairiais skysčiais užpildant ertmes ir pan.), reikalauja ypatingo kruopštumo ir aukštos specialistų kvalifikacijos.

- Vystant informacines technologijas, sparčiai plečiasi nauji realizavimo būdai – elektroninė prekyba tauriaisiais metalais ir brangakmeniais. Tokios prekybos poveikio tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkai vertinti Įmonė neturi pakankamai išteklių, tačiau

neatmetama, kad ateityje išaugę nepakankamai kontroliuojamos elektroninės prekybos mastai gali iškreipti legalių tauriųjų metalų ir brangakmenių rinką ir paveikti Įmonės paslaugų apimtį.

Globalizacijos veiksniai

Globalizacijos veiksniai Įmonės veiklai ir finansiniam rezultatui yra vidutiniškai reikšmingi:

- Globalizacijos procesas, apimantis pasaulio rinkų integraciją, pasireiškia kaip prekybos tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių liberalizavimas.
- Kontroliuodama tauriųjų metalų ir brangakmenių rinką, Įmonė sėkmingai įgyvendina ES taikomą tarptautinės prekybos tauriaisiais metalais ir brangakmeniais politiką.
- Įmonė – vienintelė Lietuvos Respublikos kompetentinga prabavimo priežiūros institucija, pagal Vienos konvenciją įgaliota išpauduoti ir kontroliuoti tauriųjų metalų gaminius, tačiau, vertinant globalios rinkos požiūriu, jos teikiamos tauriųjų metalų prabavimo ir brangakmenių ekspertizės paslaugos nėra monopolinės.
- Pastaraisiais metais tauriųjų metalų ir brangakmenių rinka dėl globalizacijos procesų keičiasi iš esmės: dalis į Lietuvą įvežamų tauriųjų metalų gaminių jau yra paženklinti kitų EEE valstybių valstybiniais kontroliniais prabavimo ženklais, dalis gaminių išvežama prabuoti į kaimynines šalis.
 - Kai kurių EEE valstybių prabavimo priežiūros institucijos yra įsteigusios paslaugų teikimo vietas trečiojoje šalyje (Kinijoje ir pan.), kas sudaro prielaidas valstybių narių tauriųjų metalų gaminių prabų ir išpaudų pripažinimo nevienareikšmiam vertinimui.

Aplinkosaugos veiksniai

Aplinkosaugos veiksniai (pavyzdžiui, klimato kaita ar pan.) dėl mažo poveikio Įmonės veiklai nėra aktualūs.

Teisiniai veiksniai

Teisiniai veiksniai yra labai reikšmingi Įmonės veiklai:

- Stabili teisinė aplinka neabejotinai yra Įmonės veiklos tvarumo ir jos patrauklumo garantas, todėl bet kokie teisinės bazės pokyčiai lemia verslo ir jo kontrolės santykio pokytį.
- Ilgus metus egzistuojanti Įmonės teisinė forma sukuria optimalias sąlygas efektyviai valdyti valstybės patikėjimo teise perduotą valdyti ir disponuoti juo turtą bei pasitelkti aukščiausios kvalifikacijos specialistus, siekiant užsibrėžtų Įmonės veiklos tikslų.
- Įstatymo nuostata, leidžianti vykdyti veiklą, susijusią su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais, jos nedeklaravus, kai veikla vykdoma vieną kartą, didina nelegalios ir neteisėtos veiklos riziką.
- Aiškus Įmonės veiklos reglamentavimas Įstatymu ir kitais teisės aktais.
- Teisės aktai, leidžiantys prekiauti gaminių su kitų EEE valstybių valstybiniais kontroliniais prabavimo ženklais, nežinomais Lietuvos vartotojams, didina vartotojų apgaulės riziką.

III SKYRIUS KONKURENCINĖS APLINKOS ANALIZĖ

17. Pagrindinių Įmonės teikiamų paslaugų konkurencinės aplinkos analizė atliekama pagal M. Porterio 5 jėgų modelį analizuojant konkurencinės aplinkos veiksnius.

Paslaugų teikėjų jėga	Paslaugų teikėjų jėga nėra aktuali, nes svarbiausias veiklai reikalingas paslaugas, įrangą ar kitas darbo priemones (žaliavą, medžiagas ar panašiai) Įmonė įsigyja viešųjų pirkimų būdu.
Pirkėjų jėga	Paslaugų pirkėjai turi didelę jėgą Įmonei, nes gali laisvai rinktis kitų ES valstybių narių prabavimo paslaugas teikiančias įmones. Pirkėjų derybinės pozicijos yra geresnės nei Įmonės dėl palankesnių sidabro prabavimo paslaugų tarifų, todėl dalis užsakovų perka kaimyninių šalių prabavimo institucijų paslaugas ir dėl šios priežasties Įmonės klientų skaičius gali mažėti.
Konkurentai	<p>Nors Įmonei suteikta išskirtinė teisė Lietuvoje įgyvendinti valstybinę tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūrą teikiant tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių prabavimo ir išspaudavimo, kokybės pažymėjimų išdavimo paslaugas, Įmonė neišvengiamai konkuruoja ES rinkoje su kitų EEE valstybių įgaliotomis prabavimo priežiūros institucijomis. Dalies konkurentų (ypač Lenkijos prabavimo institucijų) sidabro prabavimo paslaugų tarifai yra mažesni, palyginti su Įmonės teikiamų paslaugų tarifais, todėl prabavimo paslaugų srityje pakankamų derybinių galių Įmonė neturi. Kaip rodo 2019 metų rinkos analizės rezultatai, 36 procentai Lietuvos rinkoje realizuojamų tauriųjų metalų gaminių išspauduoti kitų ES valstybių valstybiniais kontroliniais prabavimo ženklais.</p> <p>Neabejotinas Įmonės konkurencinis pranašumas – aukščiausio lygio tauriųjų metalų ir brangakmenių prabavimo ir išspaudavimo paslaugos.</p> <p>Nuosaikesnė konkurencija juntama brangakmenių prabavimo srityje – Latvijos valstybės įgaliota prabavimo priežiūros institucija prabuoja brangakmenius ir jų gaminius, tačiau jos paslaugų spektras, palyginti su Įmonės, yra siauresnis (nustatoma tik brangakmenio tapatybė). Lenkija šių paslaugų neteikia, Įmonės Brangakmenių tyrimo laboratorija nustato ir vertina ne mažiau kaip 5 brangakmenio charakteristikas. Įmonės brangakmenių tyrimo laboratorija aprūpinta pažangiausia technologine įranga, čia sutelkti aukštos kvalifikacijos gemologijos specialistai.</p> <p>Lietuvos tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros (inspektavimo) srityje Įmonė konkurentų neturi.</p>
Pakaitalų grėsmė	Tauriųjų metalų prabavimo paslaugų pasiūla ES rinkoje yra didelė, kur Įmonė neturi jokių pranašumų, tačiau rinkos priežiūros (inspektavimo) srityje veikia išskirtinėmis teisėmis. Įmonės teikiamoms prabavimo paslaugoms Lietuvoje alternatyvų nėra. Jos unikalios, jų negalima pakeisti kitomis paslaugomis.
Naujų konkurentų grėsmė	Didesnę konkurenciją brangakmenių ir jų gaminių srityje gali paskatinti Lenkijos prabavimo priežiūros institucijos ketinimai steigti brangakmenių tyrimo laboratoriją.

IV SKYRIUS ĮMONĖS VIDINĖS APLINKOS ANALIZĖ

PIRMASIS SKIRSNIS ĮMONĖS ATLIEKAMOS FUNKCIJOS

18. Vadovaujantis M. Porterio vertės grandinės modeliu išskiriamos Įmonės pagrindinės, papildomos ir pagalbinės funkcijos, kuriančios vertę. 4 paveiksle pateikiamas Įmonės vertės grandinės modelis pagal M. Porterį.

Pagrindinės funkcijos	Tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių prabavimas ir išpildavimas	Ūkio subjektų su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusios veiklos atitikties vertinimas (prižiūra)	Ūkio subjektų sąrašo tvarkymas	Ūkio subjektų konsultavimas ir metodinės pagalbos teikimas
Papildomos funkcijos	Tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių ženklavimas	Duomenų teikimas Licencijavimo informacinei sistemai	Duomenų teikimas Administracinių nusižengimų registrai	<p>Kitos įmonei pavestos funkcijos (pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos subjekto veikla pagal kompetenciją; valstybės paveldėto, konfiskuoto, bešeimininkio turto – tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių prabavimas, išpildavimas, kokybės pažymėjimo išdavimas ar ekspertizės išvados pateikimas iki realizavimo (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 26 d. nutarimą Nr. 634 „Dėl Bešeimininkio, konfiskuoto, valstybės paveldėto, valstybei perduoto turto, daiktinių įrodymų, lobių ir radinių perdavimo, apskaitymo, saugojimo, realizavimo, grąžinimo ir pripažinimo atliekomis taisyklių patvirtinimo“))</p>
Pagalbinės funkcijos	Finansų valdymas	Techninis palaikymas	Žmogiškųjų išteklių valdymas	

4 pav. M. Porterio vertės grandinės modelis

19. Įmonės funkcijos nurodytos Įstatymo 16 straipsnyje. Įmonės naudojama technologinė ir analitinė įranga, turimos darbo priemonės (informacinių technologijų įranga, lyginamieji mikroskopai ir kita) ir specialistų kompetencija sudaro prielaidas kokybiškai atlikti pagrindines Įmonės funkcijas. Keičiantis Įmonės prižiūrimos specifinės veiklos technologijoms, būtinos nuolatinės investicijos specialistų kvalifikacijai tobulinti ir technologinei įrangai atnaujinti. Minėtų veiksnių sintezė garantuoja efektyvią Įmonės procesų seką, kas lemia efektyvų Įmonės veikimą ir stabilų veiklos rezultatą.

20. Tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių prabavimas ir išspaudavimas – viena iš pagrindinių Įmonės funkcijų. Įmonės teikiamų tauriųjų metalų, brangakmenių, jų gaminių, pusgaminių, atliekų ir laužo prabavimo, tauriųjų metalų gaminių išspaudavimo, tauriųjų metalų, brangakmenių ir brangakmenių gaminių, tauriųjų metalų ir brangakmenių pusgaminių, atliekų ir laužo kokybės pažymėjimų išdavimo paslaugų tarifus, neviršydama teikiamų paslaugų sąnaudų, nustato Vyriausybė. Toks paslaugų tarifų reglamentavimas užtikrina tvarų ir skaidrų paslaugų teikimą verslo subjektams.

21. Įmonės veiklos privalumu ir neabejotinu konkurenciniu pranašumu išlieka aukščiausios kokybės paslaugos: visi prabavimo ir išspaudavimo darbų procesai yra standartizuoti – Prabavimo ir išspaudavimo laboratorija akredituota pagal tarptautinį standartą LST EN ISO/IEC 17025. Natūralios kilmės akmenys brangakmeniams priskiriami pagal Juvelyrinių akmenų, sidabro dirbinių, deimantų ir perlų tarptautinės konfederacijos (CIBJO) patvirtintą klasifikaciją. Įmonės periodiškai atliekamų tauriųjų metalų tyrimų testų rezultatus tarptautinės kompetentingos institucijos vertina kaip atitinkančius aukštos kokybės reikalavimus.

22. Įmonėje įdiegta lanksti žmoniškųjų išteklių dinaminio valdymo tarp padalinių politika, leidžianti operatyviai valdyti teikiamų prabavimo, išspaudavimo ir ženklavimo paslaugų srautus ir laiku suteikti kokybiškas paslaugas.

23. Ūkio subjektų su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusios veiklos atitikties vertinimas (priežiūra) – dar viena iš pagrindinių Įmonės funkcijų. Ją reglamentuoja ne tik Įstatymas, bet ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas. Ši Įmonės veiklos funkcija nuo 2017 metų iš dalies finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

24. 2020–2023 metų tikslas – vietoj paskesnės tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos subjektų veiklos kontrolės didžiausią dėmesį skirti šios rinkos priežiūros prevencijai. Viena iš Įmonės prioritetinių veiklos kryptių – į rizikingiausias veiklos sritis nukreipta rinkos priežiūra, atsižvelgiant į ūkio subjektų veiklos riziką ir metodinės pagalbos ūkio subjektams tiesiogiai jų veiklos vietose teikimą. Ūkio subjektų su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusios veiklos priežiūros (inspektavimo) procedūrų aiškumas ir viešumas, metodinės pagalbos teikimas ir konsultavimas veiklos vietose, rašytinių nurodymų laikytis teisės aktų pateikimo praktikos taikymas bei mažareikšmių teisės aktų reikalavimų pažeidimų vertinimas, konfidencialumo priežiūros veikloje laikymasis, deklaracijos dėl pirmųjų verslo metų nuostatų taikymas yra pamatinės šios specifinės rinkos priežiūros veiklos sritys.

Įmonė, taikydamą savitarpio ir tarnybinės pagalbos principus, palaiko nuolatinius dalykinius ryšius su suinteresuotomis institucijomis dėl nelegalios veiklos, neteisėto praturtėjimo, mokesčių vengimo, prekybos sandorių legalumo prevencijos ir tyrimo bei panašiais klausimais, inicijuoja bendrus ūkio subjektų veiklos patikrinimus.

Įgyvendinant tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros funkciją, Įmonėje sėkmingai įdiegta Informacinės visuomenės plėtros komiteto (portalo „Elektroniniai valdžios vartai“), VŠĮ „Versli Lietuva“ (pranešimų dėžutės), AB Lietuvos pašto (e. pristatymo paslauga) administruojama informacinė sistema. Kartu su VŠĮ „Versli Lietuva“ įgyvendinamas projektas „Administracinių procedūrų, susijusių su valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų išduodamais leidimais, perkėlimas į elektroninę terpę“, kurio tikslas – siekti, kad ūkio subjektai veiklos deklaraciją arba atsakomybės ženklą pavyzdį teiktų per portalą www.epaslaugos.lt.

25. Viena iš Įmonės atliekamos tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros sudėtinių dalių – Ūkio subjektų sąrašo tvarkymas. Vertindama portalo „Elektroniniai valdžios vartai“ privalumus, Įmonė aktyviai skatina ūkio subjektus veiklos deklaracijas, prašymus registruoti ūkio subjektų atsakomybės ženklus, statistines ataskaitas, kitus Įmonei adresuotus dokumentus teikti naudojantis portalu www.epaslaugos.lt.

Įmonės interneto svetainėje www.lpr.lt ir valstybės informacinės licencijavimo sistemos svetainėje www.licencijavimas.lt skelbiamas visiems prieinamas Ūkio subjektų sąrašas.

ANTRASIS SKIRSNIS ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

26. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 1K-083 „Dėl valstybės įmonės Lietuvos prabavimo rūmų struktūros patvirtinimo“ patvirtinta Įmonės struktūra, kuri leidžia veiklą efektyviai vykdyti pagal funkcines sritis.

27. Įmonės struktūra sudaro prielaidas išlaikyti veiklos našumą ir koncentruoti reikiamų kompetencijų specialistus konkrečiai pavestoms funkcijoms atlikti. Pertvarkant į viešąją įstaigą, numatoma keisti Įmonės struktūrą.

28. Siekdama pagerinti tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros kokybę, Įmonė vykdo decentralizuotą valstybinę tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūrą atliekančio padalinio veiklą. Tai garantuoja, kad Lietuvos rinkos priežiūra būtų vykdoma remiantis ūkio subjektų veiklos rizikos vertinimo kriterijais pagrįstos tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros sistemos principais, o tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros specialistai stebėtų ir vertintų ūkio subjektų veiklą.

29. Įmonėje dirba 25 darbuotojai. Nuo 2016 metų darbuotojų skaičius sumažėjo 19 procentų.

30. 19 darbuotojų teikia tauriųjų metalų ir brangakmenių prabavimo, ženklinimo ir įspaudavimo paslaugas, atlieka ekspertizes ir pan., 3 – rinkos priežiūros specialistai, 4 – administracijos darbuotojai. 5 priežiūros institucijos darbuotojai pagal Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 91 punktą priskirtini pareigūnams, turintiems teisę duoti nepavaldiems asmenims teisės aktuose numatytus privalomus vykdyti nurodymus, surašyti administracinių nusižengimų protokolus, tirti ar nagrinėti nusižengimų bylas bei skirti administracines nuobaudas.

31. Darbuotojai priimami į darbą Lietuvos Respublikos darbo kodekse, Įmonės įstatuose, Įmonės darbo reglamente nustatyta tvarka. Darbuotojų kvalifikaciniai reikalavimai, funkcijos, pavaldumas ir atsakomybė apibrėžiami darbuotojų pareigybių aprašymuose.

32. Įgyvendindama Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymus dėl Finansų ministerijos ir finansų ministro valdymo sričiai priskirtų įstaigų veiklos sričių, kurių antikorupcinę analizę ir vertinimą tikslinga atlikti kalendoriniais metais, Įmonė kasmet atlieka tam tikros, Finansų ministerijos nurodytos, Įmonės veiklos srities antikorupcinę analizę ir vertinimą pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą ir Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. 2017 metais atlikta Įmonės personalo formavimo, valdymo ir administravimo ir personalo klausimus tvarkančio įmonės darbuotojo veiklos ir viešųjų pirkimų procedūrų antikorupcinę analizę ir vertinimas, 2018 metais atlikta ūkio subjektų veiklos patikrinimų antikorupcinę analizę ir vertinimas, 2018 ir 2019 metais atlikta tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių prabavimo, įspaudavimo ir kokybės pažymėjimų išdavimo analizę ir vertinimas.

33. Įmonėje dirba kvalifikuoti, didelę patirtį tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros (prabavimo, ekspertizių ir inspektavimo) srityje sukaupę darbuotojai ir kitų sričių specialistai. 85 procentai Įmonės darbuotojų turi aukštąjį išsilavinimą.

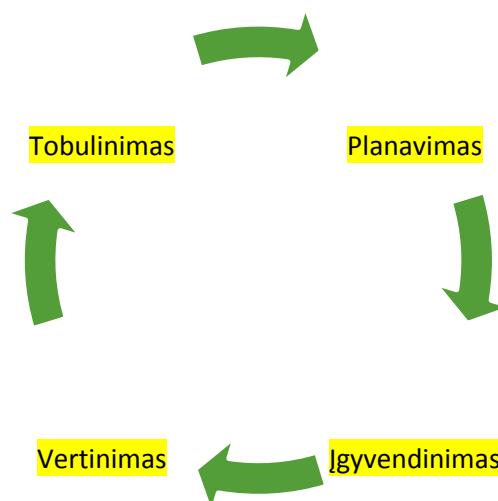
34. Siekdama išsaugoti aukštos kvalifikacijos specialistus, Įmonė didelę sąnaudų dalį skiria atlyginimams didinti, sudaro sąlygas didinti darbuotojų motyvaciją, kelti kvalifikaciją, suteikiama galimybė siekti karjeros pačioje Įmonėje. Įmonė sėkmingai taiko lanksčią žmogiškųjų išteklių dinaminio valdymo tarp padalinių politiką, operatyviai reaguodama į teikiamų prabavimo, įspaudavimo ir ženklinimo paslaugų poreikius. Kadangi tokie specialistai Lietuvoje nerengiami, o galimybės kelti kvalifikaciją yra minimalios, darbuotojams suteikiama galimybė tobulinti kvalifikaciją užsienyje. Įmonės darbuotojai sistemingai gilina žinias Lietuvoje viešųjų pirkimų, kokybės vadybos, apskaitos, informacinių technologijų, dokumentų valdymo, korupcijos prevencijos ir kitose srityse.

35. Atsižvelgiant į Įmonės prabavimo paslaugų paklausą, žymesnio darbuotojų skaičiaus didinimo prognozuojamu laikotarpiu nenumatoma. Dėl objektyvių priežasčių (darbuotojų pensinio amžiaus) Įmonė netolimoje ateityje gali susidurti su rinkos priežiūros ir prabavimo bei išpaudavimo specialistų trūkumu. Naujų darbuotojų tinkamas parengimas specifinei Įmonės veiklai pareikalaus laiko ir papildomų finansinių išteklių, dėl ko gali padidėti Įmonės sąnaudos. Be to, dėl naujų darbuotojų mokymo laikinai sumažėtų už tinkamą naujų darbuotojų parengimą atsakingų Įmonės specialistų darbo našumas ir veiklos efektyvumas.

36. Įmonės vykdomų paslaugų kokybė neatsiejama nuo specialiųjų gebėjimų reikalaujančių žmogiškųjų išteklių, todėl daug dėmesio skiriama darbuotojų kvalifikacijos tobulinimui ir motyvacijos stiprinimui. Vienas iš prioritetinių tikslų – sustiprinti Įmonės darbuotojų profesinį lygį, kelti kompetencijas ir didinti teikiamų paslaugų kokybę bei valstybinės tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros efektyvumą. Dėl šios priežasties nuolat perskirstomos esamos darbuotojų atsakomybės sritys. Be to, per planuojamą laikotarpį esamiems ir naujai įdarbintiems darbuotojams bus organizuojami mokymai efektyvios tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros srityje, įskaitant analitinius modelius ir pan. Siekiant bendradarbiauti su kitų EEE valstybių prabavimo priežiūros institucijomis ir keistis gerąja praktika, numatoma organizuoti darbuotojų stažuotes į gerosios praktikos pavyzdžius įgyvendinančias institucijas.

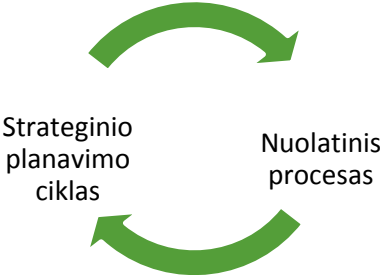
TREČIASIS SKIRSNIS PLANAVIMO SISTEMA

37. Įmonės veikla organizuojama vadovaujantis Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos patvirtinta Įmonės veiklos strategija, Įmonės įstatais ir kitais teisės aktais. Strateginiams planams rengti sudaryta strateginio planavimo grupė, kuri, įvertinusi praėjusių laikotarpių pasiektus veiklos rezultatus ir strateginius tikslus bei Įmonės savininko lūkesčius, rengia artimiausio ketverių metų strateginio planavimo laikotarpio Įmonės veiklos strategiją. Strateginio planavimo procesas, kuris apima Įmonės veiklos strategijos parengimą ir vertinimą, yra nuolatinis procesas, kurį sudaro keturi tarpusavyje susiję pagrindiniai etapai (žr. 5 pav.).



5 pav. Strategijos ciklas

38. Įmonės veiklos strateginio planavimo procesas vykdomas kasmet (žr. 6 pav.).

<p>Gegužė–birželis</p> <p>Esamos situacijos analizė ir pasirengimas strateginei sesijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - išorinių ir vidinių veiksmų analizė - esamos situacijos pristatymas - atliktų ir neatliktų darbų, kurie buvo numatyti ankstesniame veiksmų plane, analizė 		<p>Liepa</p> <p>Padalinių vadovų strateginė sesija, kurios metu aptariamos galimos Įmonės vystymosi galimybės, nustatomi pagrindiniai strateginiai tikslai</p> <p>Strategijos įgyvendinimo per I pusmetį ataskaitos rengimas</p>
<p>Balandis</p> <p>Strategijos įgyvendinimo per I ketvirtį ataskaitos rengimas</p>		<p>Rugpjūtis–rugsėjis</p> <p>Strategijos rengimas: strateginių tikslų, uždavinių nustatymas ir strateginio ateinančių ketverių metų veiklos plano rengimas</p>
<p>Vasaris</p> <p>Metinės strategijos įgyvendinimo praėjusiais metais ataskaitos rengimas</p>		<p>Spalis</p> <p>Strategijos įgyvendinimo per 9 mėnesius ataskaitos rengimas</p>
<p>Sausis</p> <p>Strategijos tvirtinimas</p>		<p>Lapkritis</p> <p>Strategijos projekto pateikimas VŠĮ „Stebėsenos ir analizės agentūra“ Metinio veiklos plano rengimas ir darbuotojų veiklos tikslų nustatymas</p>

6 pav. Strateginio planavimo metinis grafikas

39. Įmonės strateginio planavimo procese dalyvauja visa organizacija – nuo vadovų ir struktūrinių padalinių vadovų. Už proceso organizavimą, strategijos kūrimą ir pristatymą atsakingas Strateginio planavimo grupės vadovas – Įmonės direktoriaus pavaduotojas. Siekiant efektyvumo įgyvendinant strategiją, už strategijos uždavinių vykdymą paskirti atsakingi Įmonės darbuotojai.

40. Įmonėje vykdomas produktyvus strategijos planavimo proceso etapas – strateginė padalinių vadovų sesija, kurios metu analizuojami Įmonės veiklos rezultatai, priimami sprendimai dėl Įmonės misijos, vizijos, vertybių, strateginių kryptų ir tikslų.

41. Kasmet vykdoma Įmonės strategijos peržiūra, vertinamas jos aktualumas, įvertinus vidaus ir išorės veiksnius ir aplinkybes bei Įmonės metinius ar atskirų laikotarpių rezultatus, rengiami būtini strategijos pakeitimai ir tikslinimai. Strateginio planavimo grupė taip pat atlieka Įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo stebėseną, vertina ir analizuoja ketvirčių Įmonės veiklos rezultatus, rengia Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai ir kitoms institucijoms teikiamas Įmonės veiklos ataskaitas. Atsižvelgiant į tai, kad pastaraisiais metais Įmonės paslaugų apimtys pasiekė tvarų lygį, Įmonės veiklos strategijos projektas parengtas, darant prielaidą, kad Įmonės paslaugų apimtys 2020–2023 metų laikotarpiu augs nuosaikiai.

42. 2020–2023 metais Įmonės siektini tauriųjų metalų, brangakmenių ir jų gaminių prabavimo, išpildavimo ir ženklinimo veiklos rezultatai pateikiami šios Įmonės veiklos strategijos 2 priede.

KETVIRTASIS SKIRSNIS TECHNINIAI IŠTEKLIAI IR RYŠIŲ SISTEMOS

43. Įmonė, įgyvendindama Įstatymą, tvarko Ūkio subjektų sąrašą ir Ūkio subjektų atsakomybės ženklų pavyzdžių registrą.

44. Informacinių sistemų vystymasis Įmonėje orientuotas į naujų apskaitos, finansų, turto ir procesų valdymo programų, Įmonės veiklos valdymo informacinių technologijų priemonių, kurios užtikrins efektyvų ir sklandų duomenų bei procesų valdymą, diegimą. Įmonėje įdiegtos buhalterinės apskaitos, prabavimo darbų apskaitos, tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros informacinės sistemos. Tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros specialistams sukurtos mobilios darbo vietos. Įmonės padaliniai naudojant šiuolaikines technologijas sujungti į bendrą Įmonės vidinį tinklą. Papildomus informacinių sistemų pakeitimus lėmė naujos redakcijos Įstatymo įsigaliojimas ir Įmonės paslaugų tarifų pakeitimas 2016 metais, būtinybė atnaujinti Ūkio subjektų sąrašo duomenis ir juos paskelbti Licencijų informacinėje sistemoje www.licencijavimas.lt, siekis gerinti klientų aptarnavimo kokybę.

45. Įmonė kartu su VŠĮ „Versli Lietuva“ baigė įgyvendinti projektą „Paslaugų perkėlimas į elektroninę erdvę“. Planuojamu laikotarpiu Įmonė toliau plėtos informacines technologijas, diegdama papildomas elektronines paslaugas.

46. Įmonės funkcijoms atlikti naudojama technologinė įranga, prietaisai, matavimo priemonės, kompiuterinė, analitinė ir technologinė įranga (rentgeno fluorescenciniai spektrometrai, analitinės svarstyklės, mikroskopai) ne tik fiziškai, bet ir morališkai sensta, todėl nuolat atnaujinama. 2020–2023 metais planuojama įsigyti Įmonės pagrindinei veiklai būtina įrangą (rentgeno fluorescencinį spektrometrą, brangakmenių etalonus, kupeliavimo krosnį, elektroninį ir optinį mikroskopus, lazerinį tauriųjų metalų prabavimo įrenginį, kita), atnaujinti filialų ir laboratorijų patalpas bei inventorių.

47. Įmonė, įgyvendindama jai pavestas funkcijas, patikėjimo teise Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Druskininkuose valdo, naudoja valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą ir juo disponuoja: prabavimo, išpildavimo ir cheminės laboratorijos, saugyklos, užsakymų priėmimo, klientų aptarnavimo patalpos, darbo kabinetai, archyvai ir panašiai. 2019 metais Įmonė atsisakė 620 kv. metrų Įmonės Kauno filialo pastato, veiklą perkeldama į mažesnes – 41 kv. metro patalpas. Šiuo metu vyksta Įmonės patalpų Druskininkuose optimizavimo procesas – atliktas nenaudojamų patalpų atskyrimas ir inicijuotos patalpų perdavimo centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui procedūros.

48. Dalis patalpų, inžinerinių sistemų, langų, baldų yra susidėvėję, todėl veiklos strategijos laikotarpiu juos numatoma atnaujinti. Įmonė funkcijoms vykdyti naudoja 5 transporto priemones, kurios įsigytos prieš 10–14 metų, todėl palaipsniui numatoma jas pakeisti.

PENKTASIS SKIRSNIS FINANSINIAI IŠTEKLIAI

49. Įmonės finansinių išteklių valdymo uždavinys – efektyviai valdyti, paskirstyti ir investuoti finansinius išteklius, tikintis didžiausios naudos. Racionalus finansinių išteklių naudojimas užtikrina stabilią Įmonės veiklą.

50. Įmonės pajamų šaltiniai:

50.1. pajamos, gaunamos už Įmonės teikiamas paslaugas;

50.2. valstybės biudžeto lėšos;

50.3. kitos pajamos.

51. Įmonės materialinius išteklius sudaro ilgalaikis ir trumpalaikis turtas.

52. Įmonės paslaugų tarifai, neviršijantys paslaugoms teikti patiriamų sąnaudų, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 1077 „Dėl valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ teikiamų paslaugų tarifų nustatymo“. Nuo 2017 metų Finansų ministerija, vykdydama Finansų ministerijos 2017–2019 metų strateginio veiklos plano programos „Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas“ (programos kodas – 01 02) priemonę „Atlikti ūkio subjektų, kurie verčiasi su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusia veikla, kontrolės funkcijas“, kasmet skiria Įmonei 100 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS APSKAITA

53. Įmonės bendruosius apskaitos principus, apskaitos metodus ir taisykles reglamentuoja Įmonės direktoriaus patvirtinta apskaitos politika. Įmonėje apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymais ir verslo apskaitos standartais, tvirtinamais finansų ministro. Apskaita Įmonėje tvarkoma naudojant buhalterinės apskaitos programą „Stekas PLIUS“. Apskaitos patikimumą užtikrina Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos – Finansų ministerijos – viešojo pirkimo būdu parinkta audito įmonė, kuri atlieka finansinių ataskaitų auditą.

SEPTINTASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA

54. Įmonėje veikia vidaus kontrolės sistema, apimanti Įmonės veiklos strategijos vykdymo, finansų valdymo ir paslaugų kokybės, valdomo valstybės turto naudojimo ir disponavimo juo kontrolę, sutartinių įsipareigojimų vykdymą, turto ir įsipareigojimų inventorizacijas. Vidaus kontrolės sistema nuolat atnaujinama, todėl išlieka veiksminga ir pakankama.

55. Finansų ministerijos padalinys, atsakingas už vidaus auditą, 2017 metais atlikto veiklos audito metu Įmonės vidaus kontrolės sistemą įvertino „Gerai“.

56. Įmonėje sukurta ir nuolat tobulinama korupcijos prevencijos priemonių sistema. Nuo 2017 metų buvo atsisakyta mokėjimų už Įmonės suteiktas paslaugas grynaisiais pinigais. Kasmet Įmonė atlieka finansų ministro nurodytų veiklos sričių antikorupcinę analizę ir vertinimą. Jau atlikta Įmonės personalo formavimo, valdymo ir administravimo bei personalo klausimus tvarkančio Įmonės darbuotojo veiklos ir viešųjų pirkimų procedūrų antikorupcinė analizė ir vertinimas (2017 m.), ūkio subjektų veiklos patikrinimų antikorupcinė analizė ir vertinimas (2018 m.), tauriųjų metalų ir brangakmenių, jų gaminių prabavimo, išpildavimo ir kokybės pažymėjimų išdavimo analizė ir vertinimas (2019 m.).

AŠTUNTASIS SKIRSNIS KOMUNIKACIJOS SISTEMA

57. Informacija apie Įmonės veiklą viešai skelbiama interneto svetainėje www.lpr.lt. Įmonės interneto svetainės struktūra ir dizainas atnaujinti naudojant tipinio valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų portalo turinio valdymo priemonių teikimo paslaugą, kurios teikėjas – Informacinės visuomenės plėtros komitetas.

58. Įmonė, būdama visateisė Europos prabavimo institucijų asociacijos, jungiančios Europos šalių valstybės įgaliotas prabavimo priežiūros institucijas, narė, sėkmingai keičiasi informacija su analogiškais kitų Europos prabavimo institucijų asociacijos valstybių narių kompetentingomis institucijomis.

59. Informacijos sklaida vykdoma bendradarbiaujant su kitomis valstybės įstaigomis ir institucijomis.

60. Regioniniuose laikraščiuose skelbiama informacija apie Įmonės vykdomus nereikalingo ar netinkamo (negalimo) naudoti turto pardavimo aukcionus.

V SKYRIUS STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ

PIRMASIS SKIRSNIS STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS

Stiprybės	Silpnybės
<p>1) Vienintelė Lietuvos Respublikos prabavimo priežiūros institucija, pagal Vienos konvenciją ir Įstatymą įgaliota prabuoti ir išpauduoti tauriųjų metalų gaminius.</p> <p>2) Įmonės teisinė forma sudaro sąlygas efektyviausiu būdu vykdyti jai pavestas funkcijas, valdyti materialinius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius.</p> <p>3) Aukšta kvalifikacija ir praktinė darbuotojų patirtis, sukaupta valstybinės tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros srityje.</p> <p>4) Prabavimo ir išpaudavimo laboratorija akredituota pagal tarptautiniu mastu pripažintą standartą LST EN ISO/IEC 17025.</p> <p>5) Įmonė teikia tik aukščiausios kokybės paslaugas, todėl pripažinta ir gerai vertinama tarptautinių kompetentingų institucijų bei Įmonės paslaugų gavėjų.</p> <p>6) Dalykiški, konstruktyvūs santykiai su kitomis kompetentingomis valstybės institucijomis.</p> <p>7) Didelė bendradarbiavimo su analogiškais užsienio institucijomis patirtis.</p> <p>8) Sukaupta išsami ir visapusiška informacinė ūkio subjektų ir jų atsakomybės ženklų duomenų bazė.</p>	<p>1) Ribotos prabavimo ir išpaudavimo funkcijas atliekančių specialistų rengimo ir kvalifikacijos kėlimo galimybės Lietuvoje.</p> <p>2) Nepaisant permėnų komunikavimo srityje (interneto svetainė nuolat atnaujinama aktuali informacija, registruota „Facebook“ prieiga), Įmonės žinomumo visuomenėje masto aspektas išlieka aktualus.</p> <p>3) Ribotos galimybės efektyviai kontroliuoti išnešiojamąją, išvežiojamąją ir elektroninę prekybą bei veiklą, vykdomą namuose.</p> <p>4) Dėl technologinio progreso Įmonėje naudojama analitinė tiriamoji įranga sparčiai sensta, nors fiziškai nenusidėvėjusi.</p>

Galimybės	Grėsmės
<p>1) Gerinti tauriųjų metalų ir brangakmenių tyrimų kokybę, neatsiliekant nuo technologinio progreso.</p> <p>2) Keistis gerąja praktika su ES kaimyninių valstybių narių prabavimo priežiūros institucijų specialistais.</p> <p>3) Plėsti tarptautinį tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros institucijų bendradarbiavimą.</p> <p>4) Vystyti bendradarbiavimą su verslo subjektais ir vartotojais naujų technologijų gaminių prabavimo, išspaudavimo, vartotojų teisių apsaugos klausimais.</p> <p>5) Keistis informacija su verslo ir suinteresuotų kompetentingų institucijų atstovais apie rastus falsifikatus arba aptiktus bandymus falsifikuoti.</p> <p>6) Organizuoti tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros ir kontrolės priemonių įgyvendinimą ir dalyvauti jas įgyvendinant kartu (bendri tarpinstituciniai patikrinimai, keitimasis informacija ir kita) su kitomis kontroliuojančiomis institucijomis (Lietuvos muitine, Valstybine mokesčių inspekcija, Policijos departamentu prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir kitomis).</p> <p>7) Tobulinti verslo subjektų rinkos priežiūros modelį, pagrįstą jų veiklos rizikos vertinimu.</p> <p>8) Kartu su mokslo ir studijų institucijomis rengti ir įgyvendinti mokymo programas.</p> <p>9) Aiškiai reglamentuoti Įmonės veiklą įstatymais ir kitais teisės aktais.</p>	<p>1) Pasikeitus Įmonės statusui, galimi Įmonės nuolatinio įrangos atnaujinimo proceso trikdžiai dėl finansinių išteklių trūkumo.</p> <p>2) Sunkiai nustatomų valstybinių kontrolinių prabavimo, Vienos konvencijos ir atsakomybės ženklų klastočių atsiradimas.</p> <p>3) Tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių, kurių ženklinimui ir tyrimams ne visuomet būtų galima pritaikyti turimą technologinę įrangą bei bandymų ir ženklinimo metodus, atsiradimas.</p> <p>4) Elektroninėmis priemonėmis vykdoma prekyba tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminiiais bei veikla gyvenamosiose patalpose, nesilaikant šią veiklą reglamentuojančių teisės aktų, iškreipia konkurencines sąlygas.</p> <p>5) Įmonės kompetencijai iki šiol nepriskirta pagal ES teisę draudžiamų tiekti rinkai ir naudoti sveikatai pavojingų medžiagų (pavyzdžiui, nikelio, kadmio, cinko) tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminiuose kontrolė.</p> <p>6) EEE valstybių prabavimo priežiūros institucijų įsteigtuose padaliniuose trečiojoje valstybėje gaminių prabavimo rezultatų pripažinimo rizika dėl nevienareikšmių prabavimo metodų ir standartų taikymo bei vertinimo.</p> <p>7) Kaimyninių valstybių įgaliotų prabavimo priežiūros institucijų mažesni paslaugų tarifai riboja Įmonės konkurencingumą.</p>

ANTRASIS SKIRSNIS STIPRYBIŲ PANAUDOJIMAS GALIMYBĖMS ĮGYVENDINTI

61. Įmonės statusas leidžia nuosekliau planuoti analitinės ir technologinės įrangos, skirtos Įmonės veiklai vykdyti ir tauriųjų metalų ir brangakmenių tyrimams tobulinti, įsigijimo ir atnaujinimo procesą, neatsiliekant nuo technologinio progreso įdarbinti aukštos kvalifikacijos specialistus (įgyvendinamos galimybės).

62. Turimų analitinių priemonių, kvalifikuoto ir didelę patirtį turinčio personalo visuma sudaro prielaidas palaikyti Prabavimo ir išspaudavimo laboratorijos akreditavimo (LST EN ISO/IEC 17025) statusą.

63. Panaudojant sukauptą bendradarbiavimo su užsienio analogiškais institucijomis patirtį, numatoma gilinti tarptautinį bendradarbiavimą tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros srityje, keistis gerąja praktika su kaimyninių valstybių prabavimo priežiūros institucijų

specialistais, tobulinti prabavimo ir įspaudavimo funkcijas atliekančių darbuotojų kvalifikaciją užsienyje.

64. Didelę patirtį sukaupę aukštos kvalifikacijos Įmonės specialistai užtikrins efektyvų ir skaidrų tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros procesų planavimą, organizavimą ir edukacinių programų rengimą.

65. Naudojant turimą ūkio subjektų, užsiimančių su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusia veikla, ir jų atsakomybės ženklų duomenų bazę bei kitų kompetentingų institucijų (Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos) duomenis, atsiras prielaidos tobulinti tauriųjų metalų ir brangakmenių rinkos priežiūros modelį.

66. Bendros su kitomis Lietuvos institucijomis vykdomos priemonės leis padidinti tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros ir kontrolės priemonių (bendri tarpinstituciniai patikrinimai, keitimasis informacija ir kita) efektyvumą ir produktyvumą.

67. Dalyvavimas Europos prabavimo institucijų bendruose posėdžiuose užtikrins tarptautinio tauriųjų metalų ir brangakmenių priežiūros institucijų bendradarbiavimo plėtrą ir suteiks galimybes aktyviau naudotis užsienio valstybių institucijų, vykdančių analogišką veiklą, gerosios praktikos patirtimi.

TREČIASIS SKIRSNIS GALIMYBIŲ PANAUDOJIMAS SILPNYBĖMS ŠALINTI

68. Įmonė, kartu su Vilniaus dailės akademijos Telšių fakultetu ir Kauno taikomosios dailės mokykla, parengs mokymo programas, bus sukurta mokymo bazė prabavimo specialistams rengti ir (arba) jų kvalifikacijai kelti.

69. Vykdamas edukacines programas, pasitelkiant viešųjų ryšių priemones, padidės Įmonės žinomumas visuomenėje.

70. Vykdamas bendras su kitomis kompetentingomis institucijomis kompleksines kontrolės priemones, bus užtikrinta efektyvesnė išnešiojamosios, išvežiojamosios ir elektroninės prekybos kontrolė.

71. Panaudojant Įmonės finansinius išteklius, bus nuosekliai ir kompleksiskai atnaujinta turima technologinė įranga.

72. Nuolat keičiantis patirtimi su ES valstybių prabavimo priežiūros ir mokymo institucijomis bus sudarytos galimybės darbuotojus rengti ir jų kvalifikaciją tobulinti užsienyje.

73. Artimiausiu metu peržiūrėta darbo apmokėjimo sistema labiau motyvuos darbuotojus ir padės spręsti specialistų kaitumo problemą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS STIPRYBIŲ PANAUDOJIMAS GRĖSMĖMS MAŽINTI

74. Glaudžiai bendradarbiaudama su analogiškais užsienio institucijomis, Įmonė sumažins sunkiai nustatomų valstybinių kontrolinių prabavimo, Vienos konvencijos ir atsakomybės ženklų klastočių atsiradimą.

75. Pasinaudojant susiklosčiusiais abipuse pagalba grįžtais ryšiais su kitomis užsienio valstybių prabavimo priežiūros institucijomis, bus pasitelkta jų turima patirtis bei bandymai ir ženklinimo metodai geriausiems tyrimo rezultatams pasiekti.

76. Su Aplinkos ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atsakingais atstovais aptarta Įmonės teisinė bazė prisijungti prie 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą

76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105 bei 2000/21/EB (toliau – ES REACH Reglamentas), įgyvendinimo kontrolės sistemos. Planuojama palaikyti glaudžius bendradarbiavimo ryšius su minėtomis valstybės įstaigomis, atliekant ES REACH Reglamento įgyvendinimo kontrolę.

PENKTASIS SKIRSNIS SILPNYBIŲ ŠALINIMAS GRĖSMĖMS MAŽINTI

77. Pagerinus informacijos sklaidos visuomenei kokybę, sumažės tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių su suklastotais valstybiniais kontroliniais prabavimo, Vienos konvencijos bei atsakomybės ženklais Lietuvos rinkoje cirkuliavimo galimybė.

78. Laiku atnaujinus analitinę ir technologinę įrangą, bus galimybė ištirti naujomis technologijomis pagamintus gaminius ar apdorotus brangakmenius, taip pat paženklinti gaminius, kurių ženklinti įprastais metodais nėra galimybės.

79. Padidinus vartotojų informuotumo tauriųjų metalų ir brangakmenių srityje lygį, įsigyjant gaminius sumažės apgavysčių elektroninėje erdvėje galimybės.

VI SKYRIUS ĮMONĖS STRATEGIJA

80. **Įmonės misija** – efektyviai vykdyti tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinę priežiūrą, atliekant tauriųjų metalų prabavimą ir įspaudavimą, bandymus, ūkio subjektų kontrolę ir kitas Įstatymu pavestas funkcijas bei užtikrinti Įmonės klientų ir vartotojų interesų gynimą.

81. **Įmonės vizija** – moderni, patikima ir konkurencinga Baltijos šalyse veikianti įmonė.

82. **Įmonės vertybės:**

82.1. atsakomybė – darbai atliekami kokybiškai, prisiimama atsakomybė už savo veiksmus, žodžius, sprendimus ir pasekmes;

82.2. orientacija į rezultatus – įgyvendinami užsibrėžti tikslai;

82.3. profesionalumas – vertinama kompetencija, pagarba ir pagalba Įmonės klientams ir kolegų darbui;

82.4. nešališkumas – darbe vadovaujamasi įstatymų viršenybės ir objektyvumo principais.

83. **Įmonės strateginės kryptys:**

83.1. apsaugoti Tauriųjų metalų ir brangakmenių ir jų gaminių rinką ir vartotojus nuo Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų neatitinkančių tauriųjų metalų, brangakmenių ir jų gaminių, skirtų realizuoti Lietuvos Respublikoje;

83.2. siekti pelningos veiklos.

84. **Prioritetinės Įmonės veiklos sritys:**

84.1. prabuoti ūkio subjektų ir gyventojų pateiktus tauriuosius metalus, brangakmenius, jų gaminius, pusgaminius, atliekas ir (arba) laužą, juos įspauduoti arba išduoti jų kokybės pažymėjimus;

84.2. prižiūrėti, kad ūkio subjektai laikytųsi Įstatymo ir kitų su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;

84.3. laikantis rizika grindžiamo požiūrio, atlikti ūkio subjektų veiklos su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais priežiūrą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje;

84.4. konsultuoti valstybės ir savivaldybių institucijas, ūkio subjektus ir vartotojus ir teikti jiems tauriųjų metalų ir brangakmenių prabavimo ekspertinę pagalbą.

85. Kitos įmonės veiklos sritys:

85.1. bendradarbiauti su EEE valstybių ir Turkijos įgaliotomis prabavimo valstybinės priežiūros institucijomis, siekiant užtikrinti gerąją šių institucijų vykdomą prabavimo valstybinės priežiūros praktiką Lietuvos Respublikoje;

85.2. vykdyti tauriųjų metalų, brangakmenių ir jų gaminių valstybinės priežiūros srities teorinius ir praktinius įgūdžius formuojančias edukacines programas, pasitelkiant ugdymo įstaigas ir viešųjų ryšių priemones;

85.3. vykdyti komercinę veiklą (kuri iš dalies kompensuotų Įmonės teikiamas paslaugas, nurodytas Įstatymo 16 straipsnio 7 dalyje), teikiant aukštos kokybės paslaugas su Įmonės veikla susijusioje srityje, siekiant Įmonės veiklos pelningumo.

VII SKYRIUS FINANSINĖS PROGNOZĖS IR INVESTICIJOS

86. Įgyvendindama valstybės politiką tauriųjų metalų, brangakmenių ir jų gaminių valstybinės priežiūros srityje, Įmonė planuoja nuosekliai plėtoti tiek pagrindinę veiklą (iš kurios gaunama didžiausia pajamų dalis), tiek ir kitą veiklą.

87. Prognozuojant 2020 metų ir vėlesnių laikotarpių rodiklius, daroma prielaida, kad, Įmonei vykdant Įstatymu pavestas funkcijas, bus gauta valstybės biudžeto lėšų programos „Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas“ priemonei „Atlikti ūkio subjektų, kurie verčiasi su tauriaisiais metalais ir brangakmeniais susijusia veikla, kontrolės funkcijas“ įgyvendinti.

88. Pajamų, sąnaudų ir pelno (nuostolių) 2020–2023 metų prognozės (3–7 lentelės) sudarytos atsižvelgiant į 2017–2019 metų faktinius duomenis ir tendencijas, įvertinus prognozuojamus tauriųjų metalų ir brangakmenių gaminių kiekius ir jų prabavimo sąnaudas, darant prielaidą, kad prabavimo paslaugų kainodara dėl įmonės pertvarkos gali keistis nežymiai, dalis funkcijų ir toliau bus finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis.

3 lentelė. Pelno (nuostolių) 2020–2023 metų prognozės, tūkst. eurų

Rodikliai	2020 m. planas	2021 m. prognozė	2022 m. prognozė	2023 m. prognozė
Pardavimo pajamos	545	554	562	601
Pardavimo savikaina	(335)	(342)	(347)	(371)
Bendrasis pelnas (nuostoliai)	210	212	215	230
Bendrosios ir administracinės sąnaudos	(206)	(209)	(213)	(227)
Kitos veiklos rezultatai	0	0	0	0
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	4	3	2	3
Pelno mokestis	3	2	2	2
Grynasis pelnas (nuostoliai)	1	1	0	1

4 lentelė. Pajamų 2020–2023 metų prognozės, tūkst. eurų

Pajamų straipsniai	2020 m. planas	2021 m. prognozė	2022 m. prognozė	2023 m. prognozė
Tauriųjų metalų ir brangakmenių prabavimo, įspaudavimo ir ženklavimo pajamos	529	538	546	585
Kitų (komercinių) paslaugų pajamos	16	16	16	16
Disponavimo Įmonės turtu pajamos	0	0	0	0
Iš viso:	545	554	562	601

5 lentelė. Sąnaudų 2020–2023 metų prognozės, tūkst. eurų

Sąnaudų straipsniai	2020 m. planas	2021 m. prognozė	2022 m. prognozė	2023 m. prognozė
Su darbuotojais susijusios sąnaudos	451	470	480	500
Kitos sąnaudos	190	181	180	198
Sąnaudų kompensavimas biudžeto lėšomis	-100	-100	-100	-100
Iš viso:	541	551	560	598

89. 2020–2023 metais planuojamų pajamų, sąnaudų, pelno kitimo tendencijos pateikiamos 6 lentelėje.

6 lentelė. 2020–2023 metais prognozuojamų pajamų, sąnaudų, pelno kitimo tendencijos, tūkst. eurų

Straipsniai	2020 m. prognozė	2021 m. prognozė	2022 m. prognozė	2023 m. prognozė
<i>Pajamos</i>	545	554	562	601
<i>Sąnaudos</i>	541	551	560	598
<i>Pelnas (nuostolis)</i>	4	3	2	3

90. Strateginiu laikotarpiu investicijoms numatoma skirti nuosavų lėšų: 2020 metais – 109 tūkst. eurų, 2021 metais – 194 tūkst. eurų, 2022 metais – 164 tūkst. eurų, 2023 metais – 124 tūkst. eurų (1 priedas).

91. Planuojamos investicijos bus skirtos Įmonės technologinei prabavimo, įspaudavimo, brangakmenių ekspertizių įrangai įsigyti ir atnaujinti. Siekiant užtikrinti aukščiausio lygio paslaugas, būtina išlaikyti aukštą technologinį lygį ir užtikrinti tvarią šio proceso plėtrą. Dėl minėtų priežasčių Įmonės investicijų atsiperkamumas nėra vertinamas.

92. Balanso prognozė sudaryta įvertinus planuojamas investicijas ir siekiamą teigiamą finansinį rezultatą (7 lentelė).

7 lentelė. 2020–2023 metų balanso prognozės, tūkst. eurų

	Turtas	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
A.	Ilgalaikis turtas	890	993	1005	1021
B.	Trumpalaikis turtas	1113	1021	1011	1001
C.	Ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos	3	2	3	3
	Turto iš viso:	2006	2016	2019	2025

	Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai				
D.	Nuosavas kapitalas	1958	1961	1963	1965
E.	Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	48	55	56	60
G.	Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos	-	-	-	-
	Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso:	2006	2016	2019	2025

VIII SKYRIUS ĮMONĖS VEIKLOS STRATEGIJOS PRIEDAI

1. Valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ 2020–2023 metų investicijų planas, 1 lapas.
 2. Valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ 2020–2023 metų strateginių tikslų, uždavinių ir vertinimo kriterijų žemėlapis, 5 lapai.
-